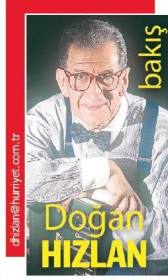

Yayın Adı Hürriyet
Referans No 16792442
Renk Renkli

Yayın Tarihi 12.12.2011
Etki Tarafsız
STxCM 86,00

Küpür Sayfa 1
Tiraj 407017

Kadir Can'ın objektifinden 12 Eylül'e gidişin tarihi

KADİR CAN'ın 12 Eylül 1980 - Akıl Tutulması* albümündeki fotoğraflarına bakarken **Ara Güler**'in, fotoğrafın belge özelliğini vurgulayan görüşünü bir kez daha düşündüm. 12 Eylül konusunda yazılar, incelemeler, bu darbeyi konu alan öyküler, romanlar okuduk ama hiçbirini bu fotoğraflar kadar bizi

sarsmadı.

Askerî darbenin ruhlarda açtığı, bedenlerde olduğundan daha korkunç, onulmaz varayı hiç birimiz unutmadı.

Kadir Can, 12 Eylül sürecini yaşamak başlıklı yazısında, kitabın oluşum serivenini iletiyor: "12 Eylül 1980 darbesi aradan 31 yıl geçmesine karşın önemini korumakta, gündemde kalmaya devam etmektedir. Ülke demokrasisine ağır darbe vuran 27 Mayıs İhtilali'nde ilkokula giden bir çocuk, 12 Mart döneminin bir bölümünde mesleğe yeni başlamış acemi gazeteci, sürecin devamında ise vatani görevini yapan bir askerdim.

Adı ister ihtilal, ister darbe, isterse muhtıra olsun iki büyük olayı kaçırdıktan sonra üçüncüsünü hem de 12 Eylül dönemini, bir foto muhabiri olarak yaşadım.

Bu kitaptaki fotoğraflar, 12 Eylül 1980'e kadar olan süreci yansıtmaktadır. Fotoğrafların yanındaki yazılar belirtilen tarihte meydana gelen olaylarla ilgili Günaydın gazetesinde yayımlanan haberlerdir."

★ ★ ★

İLK sayfada fotoğrafçıların fotoğrafı. Bir ağacın tepesinde:

Kadir Can (Günaydın), **Erdoğan Köseoğlu** (Cumhuriyet), **Selâhattin Gökhan** (Milliyet).

Bizim kuşağın da oturduğu Beyazıt'taki Çınaraltı Kahvesi'nde gençler, Ada'da yapılan pikniklerde öğrenciler, Eytip Sultan'da buluşan müminler, ambargo yüzünden çekilen sıkıntılar.

Tarih; 20 Eylül 1975 - Disk Mitingi'nde Kürt kavgası.

20 bin işçi Taksim Meydanı'nda faşizmi tel'in için toplanıyor.

Bazı öğrenciler miting sırasında, "Kürt milletinin üzerindeki baskıları kaldırım" yazılı pankart taşıyorlar, bildiri dağıtıyorlar. İşçi ve öğrenci grupları arasında çatışma çıkıyor.

Grev ve direnişler birbirini izliyor, darbeye gidişin görsel tarihinin kareleri artıyor.

Berec Olayları, Profilo Olayları, 1 Mayıs 1977... Kanlı 1 Mayıs. Kazancı Yokusu'ndaki korkunç saatlerin görüntüleri. Gecekonduların ağırlıkta olduğu 1 Mayıs Mahallesi'ndeki olaylar.

Kurtarılmış Bölge'de ölümle sonuçlanan çatışmalar.

Taksim Meydanı'nda 1 Mayıs 1978'de arkadaşlarının öldüğü yerlere bırakılan kırmızı karanfiller.

Toplum polisi olaylara nasıl müdahale ederdii?

Karşıt görüşlü öğrencilerin çatışmaları...

Burs paralarını almak için Ziraat Bankası

önünde buluşan karşıt görüşlü öğrencilerin çatışması... Bu olay bir banka soygunu zannedilmişti.

"Herkes yere yatсын arama var."

Öğrencilerin hepsi yere yatmış.

Bakırköy İzzet Ünver Lisesi öğrencilerinin fotoğrafına mutlaka bakın.

Öğrenci yürüyüşü yüzünden gündüz Galata ve Urkapanı köprüleri açıldı.

Cavit Orhan Tütengil'in cenazesinde olaylar, faili meçhul cinayetler.

Ümit Yaşar Doğanay, otoparkta öldürüldü.

Süreci hazırlayan, hızlandıran, birilerinin ekmeğine yağ süren tüm olaylar... Her şey!

★ ★ ★

12 Eylül'e nasıl gelindi?

Adım adım darbeye gidişin fotoğrafları.

(*) 12 Eylül 1980, Akıl Tutulması, Kadir Can, Boyut Yayınevi.